

TUINIEREN

België – Belgique
P.B. 9500 GERAARDSBERGEN
B.C. 10117



Rekeningnr BNP Fortis:
BE29 0010 4554 0364

Maand: januari 2017
Postkantoor GERAARDSBERGEN I
P 508040

KONINKLIJKE MAATSCHAPPIJ WERK DER VOLKSTUINEN vzw GERAARDSBERGEN

Voorzitter: André Depelseneer
Tel.: 054411906

Verantwoordelijke uitgever:

Eddy Praet
Watermolenstraat 115
9500 GERAARDSBERGEN
tel: 054415950

volkstuinten.gbergen@gmail.com
www.volkstuintengeraardsbergen.be

MAANDBLAD (verschijnt niet in augustus)

Volgende activiteiten

Zoals reeds aangekondigd in ons vorig maandblad organiseren we terug een activiteit in januari! Aangezien de volgende voordracht reeds op 10 februari gepland is, geldt deze aankondiging als uitnodiging voor beide activiteiten (de volgende 'Tuinieren' zal pas verschijnen rond half februari).

- **Vrijdag 27 januari 2017 om 19h30** in zaal Sint-Bavo, Hoge Buizemont 165 te Geraardsbergen: voordracht over "**De werking van de maan op onze tuincultuur en haar invloed op ons bioritme**" door **Rita Vandenberghe**.

Een steeds groeiend aantal tuinliefhebbers hebben gemerkt dat het antwoord ligt in biodynamisch tuinieren: een methode die ervan uitgaat dat een plant zich beter ontwikkelt in aarde die vol leven is en in overeenstemming met de kosmische krachten. De stand van de maan heeft een invloed op alle leven op aarde.

In deze voordracht legt Rita Vandenberghe uit hoe dit in zijn werk gaat. Hoe kunnen we deze natuurwet toepassen? Hoe werkt een maankalender? Ontdek hoe de maan het tuinleven in een regelmatig ritme beïnvloedt, zodat er periodes en dagen bestaan die ideaal zijn om te zaaien, planten of oogsten. Ook kruidenremedies, als hulp bij het tuinieren, komen aan bod. Op alle terreinen van het dagelijks leven, van geneeskunde tot gezondheid, voeding en huishouding krijgen we positief resultaat door de kracht van de maan, zon, sterren en planeten te benutten.

Zoek nu al uw kleurpotloden bij elkaar: een rood, een bruin, een blauw en een groen. Mevrouw Vandenberghe geeft namelijk overhoring, dat belooft op een vrijdagavond! Misschien best ook op tijd gaan slapen donderdagavond...

- **Vrijdag 10 februari 2017 om 19h30** in zaal Sint-Bavo, Hoge Buizemont 165 te Geraardsbergen: voordracht over "**De identificatie van de bodem**" door **Yves Hendrickx**. Onze voordrachtgever zal het o.m. hebben over de samenstelling van de bodem: textuur, fysieke en chemische samenstelling. Ook grondontleding en advies naar bemesting toe zal aan bod komen aan de hand van een bespreking van een paar analyseresultaten van de binnen gebrachte grondstalen.

Hernieuwing lidmaatschap: laatste oproep!

Aan leden, die hun lidmaatschap nog niet hernieuwd hebben, vragen we om ons zo vlug mogelijk te laten weten of ze ook in 2017 nog lid wensen te blijven. Dit is vooral belangrijk voor wie ook een abonnement neemt op het magazine 'Tuinhier' (eerste nummer verschijnt in februari).

Het lidmaatschap voor particulieren bedraagt 11 €, voor een tuintje in de St.-Martensstraat betaalt u 17 €, op Sportkring 15 €. Wij bevelen ook ten zeerste het ledenmagazine "Tuinhier" aan: voor slechts 14 € ontvangt u 11 keer per jaar een maandblad met boordevol informatie over de moestuin, de siertuin, de fruittuin en de kruidentuin. U ontvangt dan naast onze lidkaart ook een lidkaart van 'Tuinhier', waaraan tevens heel wat voordelen verbonden zijn (zie verder). U kan uw lidmaatschap in orde brengen door storting van het vereiste bedrag op rekeningnummer BE29-0010-4554-0364.

Wie vóór einde januari zijn lidgeld nog niet betaald heeft, wordt geschrapt uit ons ledenbestand. Het bestuur dankt u alvast voor uw medewerking.



Sint-Jozefinstituut " 't Karmelieten "

Karmelietenstraat 57
9500 Geraardsbergen

tel: 054/41 07 10 – 054/412 412

BuBaO De Mozaïek

Boelarestraat 3
9500 Geraardsbergen
tel: 054/41 83 50



In memoriam

Op 12 december 2016 overleed de heer Lucas Deschamps, gewezen lid van onze vereniging en schoonvader van Frank Taideman (lid Volkstuinen).

Op 19 december 2016 overleed de heer Marcel De Clercq, gedurende jaren lid op de tuintjes in de Sint-Martensstraat.

In naam van alle leden biedt het bestuur aan de families zijn innige deelneming aan.

Uw "Volkstuinen" lidkaart is meer dan één (pro)cent waard

Graag herinneren we er u aan dat u, op vertoon van uw lidkaart van Volkstuinen Geraardsbergen, korting krijgt in volgende handelszaken: Brico (Astridlaan 68, 10%), Dauwe Guy (Zikastraat 94, 10%), Flora (Edingseweg 365, 10%), Tuin & Machines (Astridlaan 170, 10%).

De "Tuinhier" lidkaart is haar geld waard

Samen met het eerste nummer van het 'Tuinhier' magazine (februari), ontvang je ook de 'Tuinhier' lidkaart. Met deze kaart geniet je korting bij diverse tuincentra (o.a. Eurotuin, Kruiden Claus,...) en handelaars, bezoek je aan verminderd tarief sommige (tuin)evenementen, ... en krijg je doorheen het jaar nog een pak andere voordelen aangeboden. Voor een volledig overzicht zie de website van 'Tuinhier': <http://www.tuinhier.be/nl/lid-worden>

Geslaagd optreden van onze 'Tuinhierdertjes'

We kunnen tevreden terugblikken op de knutselnamiddag, georganiseerd voor de (klein)kinderen van onze leden. Wij wensen hierbij nogmaals een dikke merci te zeggen aan mevrouw Leen Lallebant, die de kinderen begeleidde bij het maken van een kerststukje. Zo ook aan ons lid Walter Van Elsue die de schrijnwerkertjes bijstond bij het ineensteken van een nestkastje.

Op de foto hieronder Bea en Guy die het afsluitend dessert klaar maken.





**Marc en Danielle
Van Ongeval-Coesens
Zavelstraat 42
Geraardsbergen**

**054 41 41 41
0497 53 81 27**

Import van Zuid-Afrikaanse wijnen

- **Verkoop rechtstreeks aan particulieren.**
- **Wijnen voor elk budget en verkoop per fles mogelijk.**
- **Tot 10% korting op onze prijzen vermeld op de website!**
- **Afhalen na afspraak of gratis levering in de regio vanaf 12 flessen.**
- **Een prijslijst met het volledig overzicht en de klantprijzen, vraag info: marc@hetwijngoed.be www.hetwijngoed.be**

Hoe de aardappelplaag een stapje voor blijven (Ilse Eeckhout)?



Wat eerder aangekondigd was als een korte terugblik op het voorbije moeilijke aardappelseizoen groeide zowaar uit tot een volwaardige voordracht, mede dank zij de interactie van een zeer geïnteresseerd publiek. Maar het moet gezegd dat Ilse Eeckhout van het Proefcentrum voor Aardappelteelt (PCA) te Kruishoutem dit ook zeer degelijk voorbereid had: wetenschappelijk ondersteund én praktijkgericht.

Indien u de volledige presentatie wenst te bekomen stuur dan een mailtje naar: volkstuinten.gbergen@gmail.com.

Hierna een overzicht van deze uiteenzetting.

"De plaag" (Phytophthora infestans) is in de aardappelteelt één van de meest gevreesde ziektes omdat zowel blad, stengel als knol kunnen aangetast worden. Afhankelijk van het tijdstip, waarop de ziekte uitbreekt en de ernst ervan, kan dit leiden tot opbrengstderving en kwaliteitsproblemen.

- Symptomen: op de onderkant van het blad, op de grens tussen dood en levend weefsel, is er een wit schimmelpluis waar te nemen (zie foto). Ook de stengels en knollen kunnen aangetast worden. Op de stengels is dit nadelig voor de groei (verminderde sapstroom). Op de knollen ontstaan er roestbruine vlekken die evolueren van droog naar nat rot.
- Oorzaak: de aardappelziekte wordt veroorzaakt door de zogenaamde "Oömyceet" Phytophthora infestans, een schimmel waarvan de sporen verspreid worden door regen en wind. Onder gunstige omstandigheden (Relatieve Vochtigheid (RV)>90%, temperatuur (t): 18-21 °C) kunnen er tijdens de sporenvorming (sporulatie) tot 30.000 sporen/cm² gevormd worden.
- Ziektecyclus: de verspreide sporen kunnen tijdens 'plaagweer' (hoge RV, optimale t, blad nat gedurende meer dan 12 h) kiemen op het blad en erin binnendringen (infectie). Na 3 tot 5 dagen (14 d bij droog weer) ontstaat er een vlek op de onderkant van het blad (incubatie). De laatste jaren neemt de agressiviteit van de plaag toe, dwz. er worden meer sporen gevormd tijdens de sporulatie, de infectie treedt op bij lagere temperatuur en kortere 'bladnat' periode, snellere incubatie bij dezelfde temperatuur.
- Waar komen de sporen vandaan?
 - Zieke pootaardappelen (poters): start steeds met 'gecertificeerd' pootgoed. Van eigen oogst poters nemen, wat ik ook wel eens doe om een rij te vervolledigen, is dus niet zonder risico.
 - Afvalhopen die in de velden achterblijven met voor consumptie waardelose aardappelen, waarop dan 'opslag' ontstaat. Deze hopen worden best afgedekt om opslag te vermijden.
- Composthopen: een gelijkaardig verhaal maar dan in de tuintjes. Bij composteren moet de temperatuur minimaal 60 °C bedragen om de sporen te doden.
- Hoe voorkomen?
 - Rotatie respecteren: zet geen twee jaar na elkaar hetzelfde gewas op hetzelfde perceel! Vruchtwisseling vormt de basis om ziektes te voorkomen en jezelf te verzekeren van kwalitatieve en gezonde groenten, vandaar het belang van een goed teeltplan (zie verder).
 - Poters laten voorkiemen om de teelt te vervroegen en zo de periode van hoge plaagdruk te ontlopen.
 - Gewas regelmatig controleren en eventueel behandelen (zie verder). Voorkom al te weelderig loof (wees matig met stikstof) en bestrijd onkruid. Maak grote en gesloten ruggen (om de knollen te vrijwaren).





HEDENDAAGSE NATUURLIJKE TUINEN

WATERMOLENSTRAAT 17,
9572 SINT-MARTENS-LIERDE (LIERDE)
054/42.35.27 0499/42.26.51

ANNMUYLDERMANS@SCARLET.BE

WWW.TUINARCHITECT-ANN-MUYLDERMANS.BE

- Diverse rassen telen om het risico te spreiden en voorrang geven aan minder vatbare rassen. Op volgend blad vindt u een selectie van biologische aardappelrassen met een aantal kenmerken (voor zover gekend).

Ras	Vroegheid	Kooktype	Gebruik	Resistentie
Triplo	Vrij vroeg	Vrij vast	Koken en bakken	Matig
Biogold	Vrij vroeg	Bloemig		Hoog
Vitabella	Vrij vroeg	Vastkokend		Zeer goed
Toluca	Halfvroeg	Vrij vast		Hoog
Alouette	Halfvroeg	Vastkokend		Zeer hoog
Bionica	Halfvroeg	Vrij vast, wit	Koken en bakken	Hoog
Connect	Halfvroeg/halflaat		Friet	Zeer hoog
Agria	Laat	Bloemig, geel	Chips, friet, puree	Matig
Sarpo Mira	Laat (kiemt moeilijk)	Bloemig	Koken en bakken	Zeer hoog
Carolus	Laat	Bloemig	Friet (rode ogen)	Zeer goed
Raja	Laat	Bloemig, geel	Bewaart goed	Goed

- Sputten: professionele (biologische) telers zullen, indien nodig, tijdig spuiten op basis van de berichten die ze ontvangen van het PCA. Het proefcentrum brengt op basis van de weersgegevens en het gewasstadium de sporendruk in Vlaanderen in kaart. Hieruit volgt dan hun advies: op welk tijdstip en met welk middel er best behandeld wordt. Ter info: het PCA stuurt deze berichten ook aan ons, waarop wij ze dan verder verspreiden naar ons leden met gekend e-mailadres. Hierna een overzicht van enkele middelen waarmee particulieren kunnen spuiten:
 - Preventief (vóór de regen), niet regenvast:
 - Bordeauxse pap (koper), max 60 g/a (3 à 6 g/keer)
 - Dithane (mancozeb)
 - Preventief, regenvast: Unikat pro
 - Curatief, niet regenvast: Profilux
 - Preventief + curatief
 - Revus garden
 - Proxanil

Vóór infectie volstaan contactmiddelen, na infectie gebruik je best penetrante middelen: deze dringen in het blad, de schimmel achterna en leggen deze stil; ze werken antisorulerend.
- Wat als je toch plaag vaststelt? Bij aantasting ziek blad/loof verwijderen en wat nog gezond is proberen te vrijwaren (zie curatieve middelen). Indien de ziekte te ver gevorderd is, wordt de teelt best beëindigd (loof afbranden bijv., dood loof vormt geen gevaar meer voor de verdere verspreiding van de ziekte). Best een paar weken wachten vooraleer te rooien om voldoende velvaste knollen te hebben én aangetaste (rotte) knollen te kunnen onderscheiden.

Persoonlijke aanvullingen

Omdat ik dit jaar een paar plaagresistente aardappelrassen wil uitproberen ben ik verder op zoek gegaan naar meer info hierover. Bij deze zoektocht vond ik een aantal documenten terug met de resultaten van proefteelten met deze rassen. Het gaat hier om publicaties van Inagro, een West-Vlaams onderzoek- en adviesbureau (Rumbeke-Beitem), dat praktijkgericht onderzoek doet op maat van de land- en tuinbouwer. Met advies en persoonlijke begeleiding helpen ze landbouwers in de uitbouw van hun bedrijf. Op meer dan 80 proefvelden, verspreid over de provincie, zoeken specialisten naar betere teelttechnieken en beoordelen ze nieuwe rassen, waaronder dus ook biologische aardappelrassen.

Ter inleiding: de nood aan een milieuvriendelijke aardappelteelt is hoog en dus blijft er een grote vraag naar nieuwe aardappelrassen die plaagresistent zijn. Vanuit commercieel oogpunt moeten ze

bovendien ook voldoen aan volgende kwaliteiten: een goede opbrengst, een goede smaak, goede bewaring én goede verwerkingsmogelijkheden.

De gecertificeerde biologische teelt laat het gebruik van genetisch gewijzigde (GGO) gewassen niet toe, zodat klassieke veredeling via kruisingen (voorlopig) de enige weg is.

Hierna een weergave van de bevindingen van rassenproeven, uitgevoerd door Inagro tijdens de laatste vijf jaar. Ik heb mij hierbij beperkt tot het lijstje van rassen aangehaald door onze voordrachtgeefster (tussen haakjes staat na het ras de naam van het pootgoedbedrijf/kweker).

- Sarpo Mira, Bionica en Toluca zijn reeds langer bekend en bevestigen hun eigenschap van zeer hoge plaagweerstand in de proeven. Desondanks worden de rassen amper geteeld (in Vlaanderen minder dan 10 ha in 2014). De meest voor de hand liggende reden is dat de eigenschappen van deze rassen niet perfect aansluiten bij de vraag van de consument en de verwerkende industrie. Toluca van het pootgoedbedrijf Agrico is in de toekomst niet meer verkrijgbaar omdat de kweker betere alternatieven ziet. Bionica (Niek Vos) is sterk tegen plaag en kwaliteitsvol, maar is minder gewild omwille van zijn wit vlees. Van Sarpo Mira wordt de smaak niet altijd door iedereen gewaardeerd.
- Alouette (Agrico) is een plaagresistente, halfplate tafelaardappel met rode schil en geel vlees. Het ras kookt vast, de smaak is goed en verbetert nog bij afrijping.
- Raja (Bouma) is matig plaaggevoelig, maar is een degelijke rode consumptieaardappel.
- Vitabella (Plantera) kreeg eerder in Nederlands onderzoek positieve kritieken. In deze proeven viel de opbrengst tegen en bleef de culinaire kwaliteit ondermaats.
- Carolus (Agrico) is laat en heeft een witte schil met rode oogjes. Het ras was steeds frietgeschikt en ook de smaak was steeds voldoende. De kookvastheid was goed bij een vroege oogst en er worden goede opbrengsten gehaald. Bij de late plaagresistente rassen wordt Carolus wellicht de standaard als bloemige tafelaardappel en frietaardappel.
- Connect (Den Hartigh) is laat en heeft een witte schil. Hij is sterk in het veld, realiseert een goede opbrengst en behaalt een aanvaardbare kwaliteit en is mits een tijdige loofdoding geschikt als bloemige tafelaardappel.
- Agria (Agrico) is nog steeds het standaardras voor de biologische aardappelteelt dankzij zijn goede smaak en polyvalente kwaliteit (zowel consumptie als friet). Agria is echter plaaggevoelig zodat de biologische teelt van Agria zonder gewasbescherming duidelijk risicovol is. Onder de late en zeer late rassen haalt Agria een goede en kwaliteitsvolle opbrengst.
- Biogold (Agrico) houdt stand als vroege, bedrijfszekere en polyvalente aardappel. Droogtegevoeligheid (minder opbrengst) is een gekend minpunt.

Besluit: de uitgevoerde proeven geven aan dat er een beloftevolle nieuwe generatie van rassen zit aan te komen die m.b.v. klassieke veredeling een verhoogde weerstand tegen de aardappelziekte hebben gekregen. Verschillende plaagresistente rassen halen een goede opbrengst, zelfs onder moeilijke omstandigheden (hoge plaagdruk, wateroverlast, droogte, hitte). De resultaten tonen aan dat je met een aangepaste oogstdatum een aantal kwaliteitsaspecten van de beschouwde rassen kan optimaliseren. Daardoor zijn die halfplate tot zeer late, plaagresistente rassen - op vlak van kwaliteit en culinaire eigenschappen - mogelijk veelzijdiger dan we denken. Een aantal van die rassen wordt nu geïntroduceerd in de praktijk.

Nog even verder (winter)klussen

De typische wintergroenten zoals spruiten, prei, wintersavooien, schorseneren, pastinaak, ... staan nog in de tuin, maar toch denken we in deze maand al aan het nieuwe seizoen. Het lengen van de dagen wordt nu duidelijk zichtbaar (midden januari eindigen de zes donkere weken). Maar net dan kondigt zich de week aan met de 'vriesheiligen': Sint Paulus (15/1), Sint Antonius (die met zijn varken, 17/1) en Sint Sebastiaan (20/1). En, het ziet er naar uit dat die hun reputatie alle eer zullen aandoen. Volgende week wordt een echte winterperiode voorspeld, zoals we die de laatste 3 jaar niet meer gekend hebben. De diepvriezer uit het oosten gaat open!

We moeten ons enthousiasme bij de eerste winterzon dus temperen. Zaaïen in de serre of koude bak heeft weinig zin bij de huidige grondtemperatuur. Ik ben steeds tevreden als ik rond half februari buiten onder bescherming kan starten, de winterpiek manifesteert zich meestal van half januari tot half februari.

We houden ons voorlopig nog even rustig binnen bezig.

- Het is nu een goed moment om het tuinmateriaal na te kijken en eventueel te herstellen. Het is altijd plezierig om met proer en goed werkend materiaal te kunnen starten.
- Met zaaïen binnenshuis kan je wel al starten: bijv. veldsla en (krop)sla in tray, de eerste prei in een isomobak, tuinkers op een schaalte, ...
- Ik heb deze week ook de laatste witloofwortelen ingetafeld. Om de groei nog wat af te remmen ga ik ze voorlopig nog wat frisser laten staan om zo de oogst nog wat te rekken. Het oogsten of "lengen" van de witloofkroppen uit de eerste kweekbak is voorbij, de volgende dienen zich aan. De 'afgedane' wortels verdwijnen niet in de GFT (of composthoop), maar laat ik wat liggen om ze dan beetje bij beetje aan de schapen te voederen, lekker dat ze dat vinden! (100 % recyclage).

- Om even terug te komen op het belang van rotatieteelt in de tuin. Het is nu een goed moment om werk te maken van een teeltplan. Maak een lijstje van de hoofdteelten en eventuele nateelten, die je denkt te zetten. Verdeel je de groentetuin in diverse percelen, waarbij elk perceel bestemd is voor een bepaalde groep gewassen. Start eventueel vanaf het teeltplan van vorig jaar en verschuif de gewasgroepen. Vermeld welk gewas je waar (en wanneer) gaat zaaien of uitplanten.

Hierna ziet u een voorbeeld van een teeltplan voor een eerder grote tuin (extract uit 'Tuinieren' van oktober 2014, voordracht van Jos Van Hoecke). Maar dit is aanpasbaar voor een kleine tuin, waarbij je bv. maar een perceel met vrucht- en vlindergewassen zult hebben.

8 - S L A G E N S Y S T E M	perceel 1: bladgewassen bv: sla, prei, spinazie, suikerbrood, peterselie, selders, kervel, ...	↑ VEEL
	perceel 2: wortelgewassen bv: wortelen vroeg, rode biet, radijs, schorseneer, raapjes, ...	↑ WEINIG
	perceel 3: vruchtgewassen bv: aardappelen vroeg en prei als 2de teelt	↑ VEEL
	perceel 4: vlindergewassen bv: doperwtten; tuinbonen en ...	↑ WEINIG
	perceel 5: bladgewassen bv: kolen, suikerbrood en roodlof	↑ VEEL
	perceel 6: wortelgewassen bv: wortelen bewaar, zaaiui bewaar, sjalot, bosui	↑ WEINIG
	perceel 7: vruchtgewassen bv: aardappel, tomaat, aardbei, pompoen, courgette	↑ VEEL
	perceel 8: vlindergewassen bv: boontjes struik en staakbonen, peulerwt	↑ WEINIG

- Jonge aangeplante bomen en struiken kan je best beschermen tegen wildvraat. Vooral als er sneeuw ligt gaan hazen en konijnen aan de bast ervan knagen. U kan ter bescherming de stammen omhullen met kunststof gaas of ze omwikkelen met een spiraalvormige plasticband. Breng tevens lijmbanden aan rond de fruitbomen tegen de wintervlinder.
- Daar waar je het nodig acht, kan je nu kalk strooien. Het resultaat van de ontleding van mijn grondstaal uit een tuintje in de Sint-Martensstraat vermeldde dat de grond iets te zuur is (ph van 5,7). Ik heb dan maar de daad bij het advies gevoegd en de nodige kalk uitgestrooid.

Oproep van het Proefcentrum voor Groenteteelt (PCG)

Via het secretariaat van Volkstuinen Oost-Vlaanderen ontvingen we een oproep van het PCG om te helpen bij hun onderzoek naar de mineervlieg.

U kent ze ondertussen wel, de bruine poppen van de mineervlieg in de witte schacht van prei (zie foto). Omdat er zeer weinig gekend is van deze vlieg is er een onderzoeksproject gestart.

U kan helpen door deze bruine poppen (nu in rust) te helpen verzamelen. Stop ze in een plastic potje in de koelkast, in afwachting van ophaling. Voor onze provincie is Nathalie Cap hiervoor verantwoordelijk (nathalie@pcgroenteteelt.be, 09/331 60 84).

Het is de bedoeling om de poppen uit te kweken en zo meer info over de levenscyclus en levenswijze van de mineervlieg te verzamelen. Het onderzoek beoogt het opstellen van een goede monitoringstechniek en hopelijk kunnen daaruit goede (biologische) bestrijdingstechnieken ontstaan.



Gratis paardenmest

Wie graag zuivere paardenmest heeft kan contact opnemen met ons lid Waldy Watthé, Kapellestraat 13 te 9500 Geraardsbergen (054411902 of chivowa@skynet.be). Paardenmest is een warme droge mest en dus goed geschikt om zware grond te verlichten.

 <p>ALU-JO</p>	<p>ALUMINIUM EN PVC RAMEN EN DEUREN - VERANDA'S</p> <p>Edingseweg 110 9500 Moerbeke (Geraardsbergen) Tel. & Fax 054 41 91 97 BTW BE 864.426.089</p> <p>GSM 0496 76 58 16</p>
--	--